

Allmänna bidrag till kommuner

25

Förslag till statens budget för 2013

Allmänna bidrag till kommuner

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	7
2	Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.....	9
2.1	Omfattning.....	9
2.2	Utgiftsutveckling	9
2.3	Mål	10
2.4	Resultatredovisning	10
2.4.1	God ekonomisk hushållning och balanskravet	11
2.4.2	Kommunsektorns resultat och finansiella sparande	12
2.4.3	Användningen av äldreanslaget (2006) 48:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting	15
2.4.4	Ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting.....	15
2.5	Politikens inriktning	16
2.5.1	Den samhällsekonomiska utvecklingen och kommunsektorn.....	16
2.5.2	Nivån på statsbidraget	16
2.5.3	Kommunsektorns finansiella utveckling till och med 2016	16
2.5.4	Kommunernas och landstingens egna prognoser för 2012	18
2.5.5	Ökade möjligheter för kommuner och landsting att utjämna intäkter över tid.....	19
2.5.6	Ett effektivare resursutnyttjande	19
2.5.7	Kommunalekonomisk utjämning	19
2.6	Budgetförslag	19
2.6.1	1:1 Kommunalekonomisk utjämning	19
2.6.2	1:2 Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader	26
2.6.3	1:3 Bidrag till organisationer inom det kommunalekonomiska området.....	27

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	7
2.1 Utgiftsutveckling inom område 25 Allmänna bidrag till kommuner	9
2.2 Härledning av ramnivån 2013–2016. Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	10
2.3 Det kommunala skatteunderlaget 2012–2016	17
2.4 Kommunal konsumtion och kostnader i fasta priser	18
2.5 Kommunfinansierad sysselsättning.....	18
2.6 Anslagsutveckling för 1:1 Kommunalekonomisk utjämning	20
2.7 Tillskott, ekonomiska regleringar m.m. anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning.....	24
2.8 Bidrag och avgifter inom anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning.....	25
2.9 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:1 Kommunalekonomisk utjämning.....	26
2.10 Anslagsutveckling för 1:2 Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader.....	26
2.11 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:2 Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader	26
2.12 Anslagsutveckling för 1:3 Bidrag till organisationer inom det kommunalekonomiska området.....	27
2.13 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:3 Bidrag till organisationer inom det kommunalekonomiska området	28

Diagramförteckning

2.1 Resultatets andel av skatteintäkter och generella statsbidrag	11
2.2 Resultat före extraordinära poster och finansiellt sparande.....	12
2.3 Fördelning av intäkter per intäktsslag 2011	13
2.4 Fördelning av skattesatsen 2011 per kommun	13
2.5 Statliga bidrag till kommuner och landsting	13
2.6 Fördelning av kommunernas kostnader för verksamheten 2011	14
2.7 Fördelning av landstingens kostnader för verksamheten 2011.....	14
2.8 Utvecklingen av det ekonomiska resultatet före extraordinära poster i kommuner och landsting	17
2.9 Skatteintäkter och statsbidrag 2002–2016.....	17

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. för budgetåret 2013 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Kommunalekonomisk utjämning	Ramanslag	85 603 206
1:2 Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader	Ramanslag	3 297 221
1:3 Bidrag till organisationer inom det kommunalekonomiska området	Ramanslag	5 350
Summa		88 905 777

2 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

2.1 Omfattning

Utgiftsområdet Allmänna bidrag till kommuner omfattar tre anslag och ett äldreanslag.

Inom ramen för anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämnning* redovisas flera olika bidrag och avgifter (se avsnitt 2.6.1).

Utgiftsområdet omfattar även anslaget 1:2 *Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader* (se avsnitt 2.6.2). Bidraget finansieras med en utjämningsavgift för kommuner (inkomsttitel 7121 *Utjämningsavgift för LSS-kostnader*).

I utgiftsområdet ingår också anslaget 1:3 *Bidrag till organisationer inom det kommunalekonomiska området* (se avsnitt 2.6.3).

Användningen av äldreanslaget 2006 48:2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting* som upphör vid utgången av 2012 redovisas i avsnitt 2.4.3.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom område 25 Allmänna bidrag till kommuner

Miljoner kronor

	Utfall 2011	Budget 2012 ¹	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
1:1 Kommunalekonomisk utjämnning	85 003	81 975	81 975	85 603	84 513	83 949	83 948
1:2 Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader	3 015	3 157	3 157	3 297	3 297	3 297	3 297
1:3 Bidrag till organisationer inom det kommunalekonomiska området	4	7	7	5	5	5	5
Äldreanslag							
2006 48:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting	1	0	0				
Summa för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	88 023	85 138	85 138	88 906	87 815	87 252	87 251

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Förändring av ramen för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Mellan 2011 och 2012 minskade ramen för utgiftsområdet med knappt 3 miljarder kronor vilket huvudsakligen berodde på att en tillfällig höjning av statsbidraget med 3 miljarder kronor upphörde.

Mellan 2012 och 2013 ökar utgiftsområdets ram med knappt 4 miljarder kronor jämfört med den beslutade budgeten för 2012 (se tabell 2.2). Till stor del beror förändringen på ekonomiska regleringar till följd av höjt grundavdrag för pensionärer och sänkt fastighetsavgift för hyreshusenheter som aviseras i denna proposition.

**Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2013–2016.
Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner**

Miljoner kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	85 075	85 075	85 075	85 075
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	3 626	2 535	1 972	1 971
Överföring till/från andra utgiftsområden	205	205	205	205
Övrigt				
Ny ramnivå	88 906	87 815	87 252	87 251

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

2.3 Mål

Målet för utgiftsområdet är att skapa goda och likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommuner och landsting som bidrar till en effektiv kommunal verksamhet med hög kvalitet.

2.4 Resultatredovisning

I avsnittet redovisas översiktligt hur ekonomin i den kommunala sektorn har utvecklats de senaste åren. Riksdagen har under våren 2012 behandlat skrivelsen Utvecklingen inom den kommunala sektorn (skr. 2011/12:102, bet. 2011/12:FiU28, rskr. 2011/12:285). Vissa delar av de uppgifter som redovisats i skrivelsen har uppdaterats i detta avsnitt.

I avsnittet redovisas vidare ersättningar för viss mervärdesskatt till kommuner och landsting samt det äldreanslag som finns under utgiftsområdet.

Relativt stark ekonomi i kommunsektorn

Kommunsektorn som helhet har under de senaste åren redovisat starka resultat. Variationen mellan enskilda kommuner och landsting är dock stor. Sedan 2005 har kommunsektorn som helhet i genomsnitt nått det i kommuner och landsting vanligt förekommande målet för god ekonomisk hushållning om ett resultat som utgör 2 procent av skatter och generella statsbidrag.

Goda och likvärdiga förutsättningar

För att uppnå målet att skapa goda och likvärdiga förutsättningar för kommuner och landsting finns anslaget för kommunal-ekonomisk utjämning. Systemet för kommunal-ekonomisk utjämning fungerar som ett instrument att ge kommunerna och landstingen samma förutsättningar att tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden. Skillnader i kommunalskatt mellan kommuner och mellan landsting ska i huvudsak spegla skillnader i effektivitet, service- och avgiftsnivå och inte bero på skillnader i strukturella förutsättningar.

Anslaget används också som ett instrument för ekonomiska regleringar mellan staten och kommunsektorn, bl.a. för ekonomiska regleringar i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Vid sidan av detta anslag finns det även ett anslag för bidrag till utjämning av kostnader för LSS-verksamhet, som finansieras med utjämningsavgifter.

Staten bidrar till att kommuner och landsting ska kunna bedriva en effektiv verksamhet

Staten bidrar på olika sätt till att kommuner och landsting ska ha möjlighet att bedriva en effektiv kommunal verksamhet med hög kvalitet. Ett sätt för att bli mer effektiv och verka för en hög

kvalitet är att jämföra sig med andra kommuner och landsting.

För att underlätta och främja jämförelser har uppgifter från bl.a. olika jämförelseprojekt och ekonomisk statistik samlats i en kommun- och landstingsdatabas (www.kolada.se). Databasen innehåller över 2 000 nyckeltal som kan utgöra underlag för kommunala analyser och jämförelser och det går att följa kommunernas och landstingens verksamhet från år till år. Kommun- och landstingsdatabasen ägs av den ideella föreningen Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Svenska staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) är föreningens medlemmar (se vidare avsnitt 2.6.3).

2.4.1 God ekonomisk hushållning och balanskravet

I Sverige har den kommunala självstyrelsen en lång tradition. Självstyrelsen innebär att det ska finnas en självständig och, inom vissa ramar, fri bestämmanderätt för kommuner och landsting. Som en del av den kommunala självstyrelsen har kommunerna och landstingen själva ansvaret för att hantera sin ekonomi.

God ekonomisk hushållning

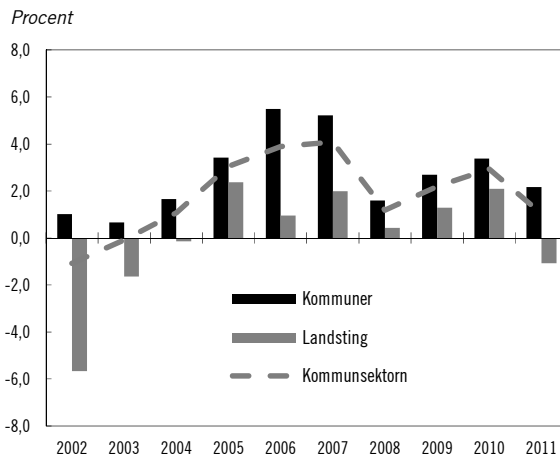
Enligt kommunallagen ska kommunerna och landstingen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Från och med 2005 ska de ange bl.a. de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Ett vanligt förekommande finansiellt mål är att årets resultat ska uppgå till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Sedan 2005 har kommunsektorn redovisat en andel som i genomsnitt uppgått till 2,3 procent per år. Skillnaderna har dock varit stora mellan enskilda kommuner och landsting samt mellan olika år. Under 2005–2011 var det 157 kommuner och 2 landsting som redovisade en andel över 2 procent i genomsnitt per år.

Av diagram 2.1 framgår att årets resultat som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag för sektorn som helhet varit positiv sedan 2004. År 2011 uppgick andelen för sektorn som helhet till drygt 1 procent. Kommunernas andel uppgick i genomsnitt till 2,2 procent och landstingens andel uppgick till -1,1 procent.

Resultatets andel i genomsnitt har för sektorn som helhet varierat mellan -1,1 och 4,1 procent under den senaste tioårsperioden. I ett kortare perspektiv, under den senaste femårsperioden, har resultatets andel i genomsnitt för sektorn som helhet varierat mellan 1,0 och 4,1 procent. Liksom för den senaste tioårsperioden har andelen i genomsnitt varit högre i kommunerna än i landstingen.

Diagram 2.1 Resultatets andel av skatteintäkter och generella statsbidrag

Källa: Statistiska centralbyrån, räkenskapsammandraget.

Balanskravet

Balanskravet, som är underordnat kravet på god ekonomisk hushållning, innebär att budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Om ett negativt resultat skulle uppstå ska enligt kommunallagen det minskade egna kapitalet som följer av detta återställas inom tre år, om inte synnerliga skäl föreligger.

Av de kommuner och landsting (52 respektive 17) som redovisade ett negativt s.k. balanskravsresultat i bokslutet för 2011 angav 36 kommuner och samtliga landsting att det fanns synnerliga skäl för att inte återställa hela eller delar av den försämring av det egna kapitalet som följde av det negativa resultatet. Jämfört med 2010 var det fler kommuner och landsting som redovisade negativt resultat och som angav att synnerliga skäl förelåg.

Det var 21 kommuner och 5 landsting som angav att de hade ett ackumulerat ej återställt negativt resultat t.o.m. bokslutet för 2011. Underskottet uppgick till sammanlagt 1,3 miljarder kronor. Av detta avsåg 0,1 miljarder kronor kommunerna och 1,2 miljarder kronor

landstingen. Jämfört med året innan var det lika många kommuner men ytterligare ett landsting som hade ett ackumulerat negativt resultat att återställa.

2.4.2 Kommunsektorns resultat och finansiella sparande

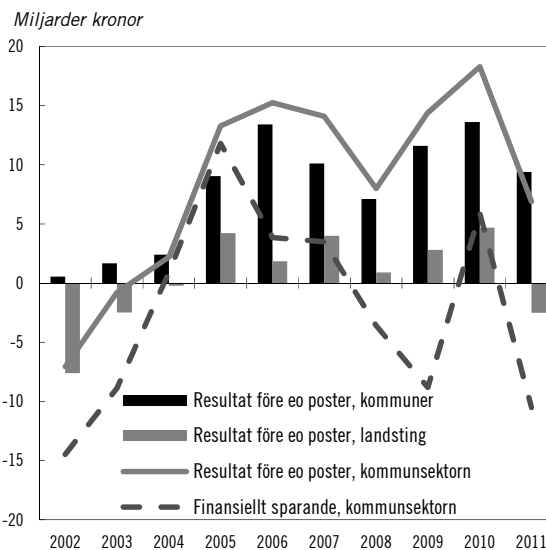
Resultatet före extraordinära poster för kommunsektorn som helhet uppgick 2011 till 6,9 miljarder kronor. Kommunerna redovisade ett resultat på 9,4 miljarder kronor och landstingen ett negativt resultat på -2,5 miljarder kronor. Jämfört med utfallet för 2010 har resultatet före extraordinära poster försämrats med drygt 11 miljarder kronor för kommunsektorn. Av resultatförsämringen stod kommunerna för 4 miljarder kronor och landstingen för 7 miljarder kronor. Årets resultat, dvs. resultatet inklusive extraordinära poster, uppgick för kommunsektorn till 6,8 miljarder kronor 2011, vilket var en försämring med 12 miljarder kronor jämfört med 2010.

Resultatet för 2011 påverkades negativt av en engångskostnad på 8 miljarder kronor till följd av ändrad kalkylränta vid beräkning av pensionskulden.

Andelen kommuner och landsting som redovisade positiva resultat före extraordinära poster minskade jämfört med 2010. Andelen kommuner som redovisade nollresultat eller positiva resultat före extraordinära poster var 85 procent (246 kommuner) och andelen landsting var 15 procent (3 landsting).

Om de kommunala bolagen inkluderas har resultatet generellt sett varit högre. År 2011 uppgick resultatet före extraordinära poster till ca 16 miljarder kronor, vilket var en försämring med ca 11 miljarder kronor jämfört med 2010.

Diagram 2.2 Resultat före extraordinära poster och finansiellt sparande

Källor: Statistiska centralbyrån, räkenskapsammandraget och nationalräkenskaper.

Kommunsektorns finansiella sparande och resultat före extraordinära poster har i huvudsak utvecklats i samma riktning. Vid beräkning av det finansiella sparandet respektive resultatet tillämpas olika redovisningsprinciper, bl.a. vad gäller investeringar. Därför kan det finansiella sparandet och resultatet skilja sig åt.

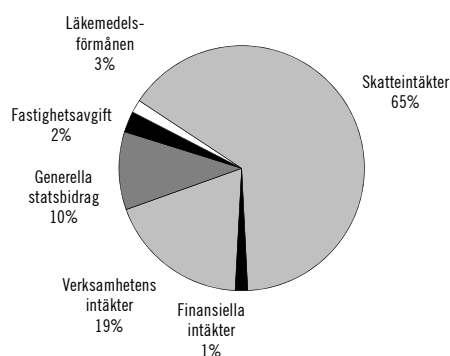
Kommunsektorns finansiella sparande 2011 uppgick preliminärt till -10 miljarder kronor, motsvarande -0,3 procent av BNP, vilket var en försämring jämfört med 2010, då det finansiella sparandet uppgick till 5,9 miljarder kronor motsvarande 0,2 procent av BNP. Försämringen av det finansiella sparandet mellan 2010 och 2011 förklaras främst av högre investerings- och konsumtionsutgifter.

Kommunsektorns intäkter

Kommunernas och landstingens största intäkt är skatteintäkter. Därefter kommer intäkter från verksamheten (i vilka bl.a. de riktade statsbidragen ingår) och generella statsbidrag.

Diagram 2.3 Fördelning av intäkter per intäktslag 2011

Procent

Källa: Statistiska centralbyrån, räkenskapssammandraget.

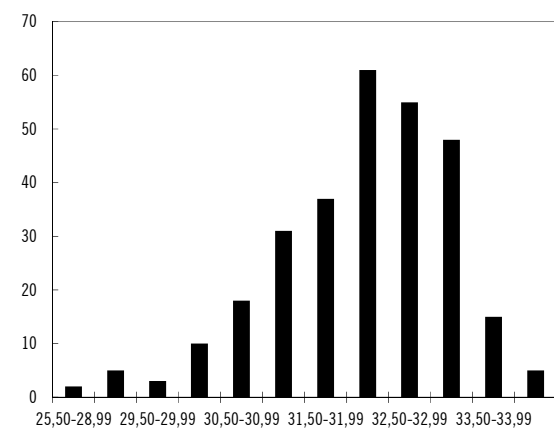
Återbämnings i skatteunderlagets ökningstakt

Skatteunderlaget, som består av utbetalda löner, skattepliktiga transfereringar och hushållens inkomster från näringsverksamhet, beräknas preliminärt ha ökat med 3 procent 2011. År 2010 ökade skatteunderlaget med 2,2 procent. Den genomsnittliga ökningstakten uppgick till 4,2 procent per år 2002–2011.

Den genomsnittliga skattesatsen i riket minskade med 0,01 procentenheter 2011 och uppgick till 31,55 procent. Den genomsnittliga skattesatsen har sammantaget ökat med 1,03 procentenheter mellan 2002 och 2011. Skillnaden mellan den högsta och lägsta skattesatsen uppgick 2011 till 5,28 procentenheter.

Diagram 2.4 Fördelning av skattesatsen 2011 per kommun

Antal kommuner

Källa: Statistiska centralbyrån.

Skatteintäkterna ökade med 19 miljarder kronor 2011 och uppgick till 540 miljarder kronor. Jämfört med de budgeterade skatteintäkterna för 2011 är skatteintäkterna i boksluten högre, vilket påverkade resultatet positivt med omkring 5 miljarder kronor.

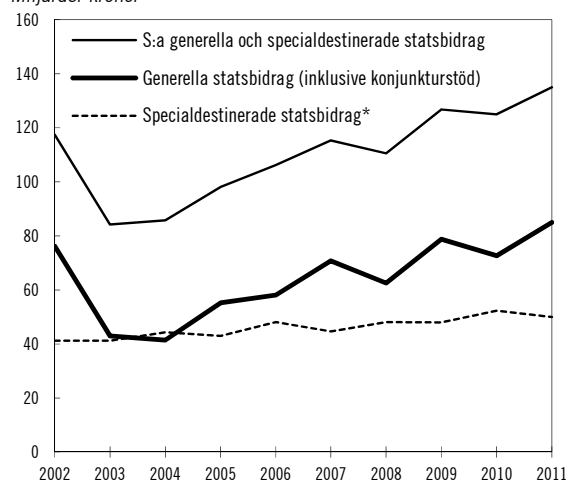
Statsbidragens utveckling

Sammantaget uppgick statsbidragen till kommuner och landsting till ca 135 miljarder kronor 2011, vilket var ca 10 miljarder kronor högre än 2010.

Anslaget för kommunalekonomisk utjämning uppgick 2011 till ca 85 miljarder kronor, vilket var knappt 13 miljarder kronor mer än 2010. Av statsbidragsökningen utgjorde 3 miljarder kronor en tillfällig ökning motiverad av en förmodad relativt svag inkomstutveckling i kommunsektorn. I budgetpropositionen för 2011 aviserades ytterligare en sänkning av skatten för pensionärer genom ett förhöjt grundavdrag. Till följd av det förslaget beräknades kommunernas och landstingens skatteintäkter minska. För att reformen skulle vara neutral för kommuner och landsting ökades anslaget med knappt 8 miljarder kronor. Därutöver ökades anslaget främst till följd av regleringar enligt den kommunala finansieringsprincipen.

Diagram 2.5 Statliga bidrag till kommuner och landsting

Miljarder kronor

Källor: Ekonomistyrningsverket och Finansdepartementet.

*Inklusive riktade satsningar på statsbudgetens inkomstsida.

De specialdestinerade statsbidragen uppgick till ca 50 miljarder kronor 2011, vilket var en minskning med ca 3 miljarder kronor jämfört med 2010. Minskningen är huvudsakligen att hänföra till att de specialdestinerade statsbidragen under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg minskade med 2 miljarder kronor. Resterande del av minskningen är fördelad över ett flertal utgiftsområden. Inom utgiftsområde 9 uppgick de specialdestinerade statsbidragen 2011 till drygt 26 miljarder kronor, varav

bidraget för läkemedelsförmånen utgjorde 23 miljarder kronor. Andra specialdestinerade statsbidrag fanns främst inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, 9 miljarder kronor, och utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet, 5 miljarder kronor.

Kommunsektorns kostnader och kommunal konsumtion

Kommunsektorns kostnader

Kommunsektorns kostnader påverkas bl.a. av löneutveckling, prisutveckling, demografiska förändringar och förändrade politiska ambitioner i verksamheterna. Löneutvecklingen har störst påverkan på den totala kostnadsutvecklingen. Prisutvecklingen för köp av verksamhet, lokaler, uppvärmning och andra insatsvaror påverkar också kostnaderna. Kommunsektorns kostnader uppgick 2011 till 781 miljarder kronor (inkl. avskrivningar). Det var en ökning med 23 miljarder kronor jämfört med året innan.

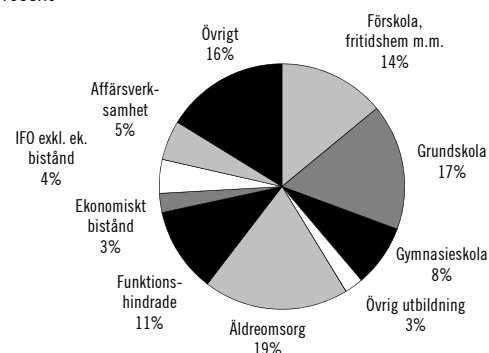
Den enskilt största kostnaden i kommuner och landsting är personalkostnader. Inkluderas personalrelaterade kostnader som ingår i de delar av kommunernas och landstingens verksamhet som bedrivs av alternativa utförare, t.ex. privata företag eller ideella organisationer, uppgår den totala personalkostnadsandelen till i genomsnitt ca 70 procent. Antalet sysselsatta i kommunalt finansierade verksamheter utgör ca 26 procent av det totala antalet sysselsatta i Sverige. År 2011 uppgick det totala antalet sysselsatta i kommunsektorn inklusive alternativa utförare till knappt 1,2 miljoner, vilket var en ökning med knappt 12 000 eller 1 procent jämfört med året innan.

Kostnader för verksamheten 2011

Kommunsektorns s.k. kärnverksamheter står för en betydande del av sektorns totala kostnader för verksamheten. För sektorn som helhet svarar utbildning, inklusive förskola, fritidshem m.m. för ca 28 procent av de totala kostnaderna. Hälso- och sjukvård, äldre- och handikappomsorg samt individ- och familjeomsorg står för ca 55 procent. Övriga verksamheter (kultur, fritid, infrastruktur m.m.) utgör ca 17 procent av kostnaderna.

Diagram 2.6 Fördelning av kommunernas kostnader för verksamheten 2011

Procent

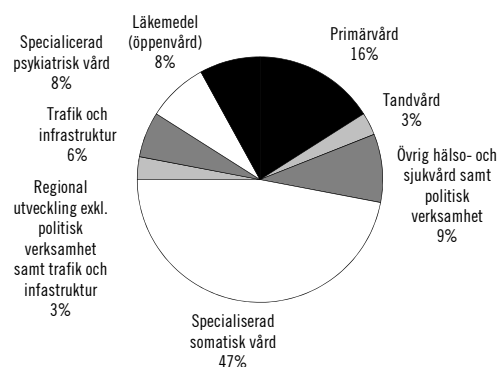
Anm.: Med IFO avses individ- och familjeomsorg.

Källa: Statistiska centralbyrån, räkenskapsammandraget.

Kommunernas kostnader för verksamheten uppgick 2011 till 517 miljarder kronor (500 miljarder kronor 2010). Utbildning, vård och omsorg stod för ca 80 procent av dessa kostnader. Kostnaderna ökade med 3,4 procent 2011, vilket kan jämföras med 2010 då kostnadsökningen uppgick till 2,9 procent. Den genomsnittliga årliga kostnadsökningen under den senaste femårsperioden var 3,7 procent. Liksom året innan ökade kostnaderna för kärnverksamheterna mest för förskola, fritidshem m.m., vilka utgjorde 14 procent av de totala kostnaderna för verksamheten.

Diagram 2.7 Fördelning av landstingens kostnader för verksamheten 2011

Procent

Källa: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Landsting.

Landstingens kostnader för verksamheten uppgick 2011 till 257 miljarder kronor (247 miljarder kronor 2010) och ökade med 3,9 procent jämfört med 2010. Hälso- och

sjukvården stod för över 90 procent av de totala kostnaderna för verksamheten. Den genomsnittliga årliga kostnadsökningen under den senaste femårsperioden var 4,3 procent.

Köp från privata aktörer

Mellan 2006 och 2010 ökade både kommunernas och landstingens kostnader för köp av verksamhet från privata aktörer varje år. Kommunernas och landstingens samlade kostnader för köp av verksamhet från privata aktörer uppgick 2011 till 119 miljarder kronor 2011, vilket var en minskning med 2 miljarder kronor jämfört med 2010. Kommunernas köp av verksamhet minskade jämfört med året innan och uppgick till knappt 84 miljarder kronor 2011. Landstingens köp av verksamhet ökade jämfört med året innan och uppgick till drygt 35 miljarder kronor. Därutöver köper kommuner och landsting verksamhet av varandra.

De största kostnaderna för kommunerna avseende köp av verksamhet fanns inom verksamheten äldreomsorg följt av förskola, fritidshem m.m. De största kostnaderna för landstingen avseende köp av verksamhet fanns inom specialiserad somatisk vård följt av primärvård. Köp sker främst från privata företag, men inom gymnasieskolan sker en stor del av köpen från andra kommuner och landsting.

Kommunal konsumtion

I nationalräkenskaperna redovisas kommunala konsumtionsutgifter, som motsvarar värdet av de varor och tjänster som finansieras med skattemedel och som tillhandahålls genom kommuner och landsting. Konsumtionsutgifterna utgör ca 85 procent av kommunsektorns totala utgifter. År 2011 ökade konsumtionsutgifterna i fasta priser preliminärt med 1,9 procent (1,4 procent för kommunerna och 2,8 procent för landstingen). Den genomsnittliga ökningstakten var knappt 1,3 procent per år 2002–2011.

Den demografiska utvecklingen ställer krav på anpassning av kommunsektorns verksamheter. Ökningstakten i den demografiska påverkan av konsumtionen beräknas 2011 till ca 0,8 procent (drygt 0,5 procent för kommunerna och drygt 1,0 procent för landstingen). Det är främst äldreomsorgen och sjukvården som påverkas av den demografiskt betingade konsumtionen.

2.4.3 Användningen av äldreanslaget (2006) 48:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting

Totalt 3,2 miljoner kronor av behållningen på äldreanslaget har använts för två regeringsuppdrag. Statistiska centralbyrån (SCB) erhöll 2,8 miljoner kronor för att utreda, analysera och vidta åtgärder för att förbättra den ekonomiska kommunstatistiken (dnr Fi2009/2221). SCB avrapporterade uppdraget i mitten av december 2011 (dnr Fi2011/5237). Statistiken från räkenskapsammandraget ska uppvisa högre kvalitet, framför allt med avseende på innehåll, tillförlitlighet och aktualitet. Möjligheterna att kunna lämna uppgifter med tillräcklig kvalitet och med högre tillförlitlighet har lett fram till förändringar och förenklingar av uppgiftsinsamlingen. Den blir nu mer renodlad och tydlig. Det finns en tydligare koppling till kommunernas egna bokslut, vilket underlättar förståelsen för den information som samlas in. Första insamlingen skedde under våren 2012 avseende räkenskapsåret 2011. En översyn av landstingens bokslutsstatistik har påbörjats och kommer avslutas under 2012.

Vidare lämnades 0,4 miljoner kronor i bidrag till Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) för att skapa en funktion i kommun- och landstingsdatabasen som samlat visar övergripande ekonomisk information samt information om verksamheten för en enskild kommun eller ett enskilt landsting (dnr Fi2011/2891). Vidareutvecklingen av informationen om enskilda kommuner och landsting ska ske löpande.

Efter ovan nämnda uppdrag återstår mindre än 0,1 miljoner kronor på äldreanslaget som upphör vid utgången av 2012.

2.4.4 Ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner och landsting

Kommuner och landsting kan hos Skatteverket ansöka om ersättning för kostnader för mervärdesskatt avseende icke mervärdesskattepliktig verksamhet m.m. Ersättningsystemet omfattar även kommunalförbund och samordningsförbund för finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Syftet är att åstadkomma konkurrensneutralitet mellan verksamheter som bedrivs i egen kommunal regi respektive av privata

utförare. År 2003 infördes en statlig finansiering av dessa ersättningar, samtidigt som det generella statsbidraget minskades i motsvarande grad (prop. 2001/02:112, bet. 2001/02:FiU17, rskr. 2001/02:296).

Ersättningarna redovisas under inkomsttitel 7222 *Kompensation för mervärdesskatt, kommuner*. Utbetalningarna av ersättning för mervärdesskattekostnader uppgick till 49,7 miljarder kronor 2011, vilket var en ökning med 9,3 procent jämfört med året innan. Den genomsnittliga ökningen per år 2003–2011 uppgick till 7,4 procent.

2.5 Politikens inriktning

2.5.1 Den samhällsekonomiska utvecklingen och kommunsektorn

Den samhällsekonomiska utvecklingen påverkar i hög grad de ekonomiska förutsättningarna för kommunerna och landstingen. Tillväxten bromsar in under slutet av 2012. Under slutet av 2013 antas tillväxten åter ta fart och ekonomin växa i god takt åren därefter. Sysselsättningen väntas börja öka under 2014 och under 2015–2016 förväntas arbetsmarknaden utvecklas starkt. Osäkerheten är dock stor om den framtida konjunkturutvecklingen.

2.5.2 Nivån på statsbidraget

Kommuner och landsting svarar för viktiga välfärdstjänster. I syfte att motverka effekterna av finanskrisen med början på hösten 2008 och värna välfärdens kärna erhöll kommunsektorn tillfälliga statsbidrag för 2010. Förutom dessa bidrag har även en permanent nivåhöjning med 5 miljarder kronor gjorts fr.o.m. 2011. Därtill kan läggas en tillfällig höjning även 2011 med 3 miljarder kronor.

Den svenska kommunsektorn har sammantaget en förhållandevis stark ekonomi, något som i sig är en grund för tillväxt såväl lokalt som nationellt. Den prognostiserade resultatutvecklingen 2012–2016 för kommunsektorn som helhet ligger i stort sett i nivå med vad som torde motsvara god ekonomisk hushållning.

Regeringen följer utvecklingen i kommunsektorn och återkommer med bedömningar av det ekonomiska läget i den.

2.5.3 Kommunsektorns finansiella utveckling till och med 2016

I detta avsnitt sammanfattas redovisningen av kommunsektorns finansiella utveckling fram t.o.m. 2016. Beräkningarna baseras på den nedan redovisade skatteunderlagsprognosen (se även Förslag till statsbudget, finansplan m.m. avsnitt 7 och 9).

Kommunsektorns finanser

Återbetalning från AFA Försäkring förstärker finanserna i kommunsektorn 2012

Kommunsektorns inkomster har under de senaste åren påverkats av tillfälliga händelser som haft stora finansiella effekter på kommunernas och landstingens ekonomier. För 2012 har AFA Försäkring beslutat om en engångsvis återbetalning av sjukförsäkringspremier till kommuner och landsting som uppgår till 11–12 miljarder kronor. Sedan tidigare har försäkringspremierna tillfälligt sänkts för 2011 och 2012, vilket bedöms motsvara 1,5 miljarder kronor i lägre utgifter vardera år.

Återbetalningen från AFA Försäkring medför tillsammans med utvecklingen i det kommunala skatteunderlaget att inkomstillväxten hålls uppe. De totala inkomsterna ökar med knappt 4 procent 2012.

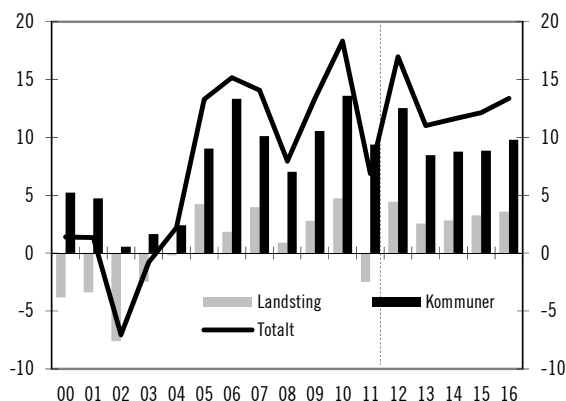
Efter att konsumtionsutgifterna ökade med över 4 procent 2011, väntas en mer återhållen konsumtion 2012. Återbetalningen från AFA Försäkring bedöms inte påverka den kommunala konsumtionen i någon större utsträckning, då detta beslut kom i ett sent skede och endast är en engångsbetalning. De kommunala konsumtionsutgifterna beräknas växa med 2,7 procent 2012 i löpande priser.

Det finansiella sparandet 2012 förstärks tillfälligt i förhållande till 2011 och beräknas uppgå till -1 miljard kronor, medan det ekonomiska resultatet (resultatet före extraordinära poster) beräknas till 17 miljarder kronor.

Diagram 2.8 Utvecklingen av det ekonomiska resultatet före extraordinära poster i kommuner och landsting

Miljarder kronor. Utfall 2000–2011, prognos för 2012–2016.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Stabila finanser även 2013–2016

Den tillfälliga återbetalningen av premier från AFA Försäkring förstärker tillfälligt inkomsterna 2012. Inkomsttillväxten faller därefter tillbaka något 2013. Det finansiella sparandet och det ekonomiska resultatet beräknas därför bli något svagare 2013.

Den starkare konjunkturen och framför allt återhämtningen på arbetsmarknaden 2014–2016 medför att det kommunala skatteunderlaget förstärks. De förbättrade ekonomiska förutsättningarna bedöms förstärka resultatet i kommunsektorn i enlighet med prognosprincipen om att kommuner och landsting på sikt, när svensk ekonomi som helhet närmar sig ett normalt resursutnyttjande, antas redovisa ett resultat i nivå med god ekonomisk hushållning.

Resultatet prognostiseras till mellan 11–13 miljarder kronor under hela perioden fram till 2016.

Det kommunala skatteunderlaget, skatteintäkterna och statsbidragen

År 2012 och 2013 beräknas det kommunala skatteunderlaget öka med 4,1 procent per år (se tabell 2.4). För att förbättra de ekonomiska villkoren för pensionärer föreslår regeringen att inkomstskatten för de som är 65 år eller äldre sänks med sammanlagt 1,15 miljarder kronor fr.o.m. den 1 januari 2013. Skattesänkningen görs genom en höjning av det förhöjda grundavdraget, vilket leder till att intäkterna från kommunal inkomstskatt blir drygt 1 miljard kronor lägre om året fr.o.m. 2013. Den underliggande utvecklingen av skatteunderlaget, dvs.

utvecklingen justerad för regeländringar, bedöms 2012 och 2013 uppgå till 4 respektive 4,3 procent. Under 2014–2016 ökar kommunernas skatteunderlag med i genomsnitt 4,5 procent per år.

Tabell 2.3 Det kommunala skatteunderlaget 2012–2016

Årlig procentuell förändring

	Utfall		Prognos					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Faktisk utveckling	2,2	3,0	4,1	4,1	4,2	4,8	4,5	
Underliggande utveckling		2,8	4,4	4,0	4,3	4,2	4,8	4,5

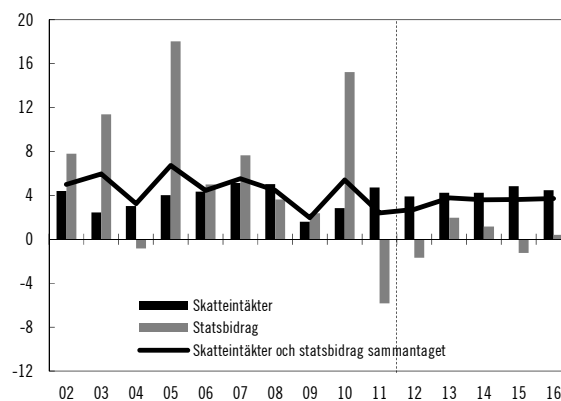
Anm.: Den underliggande utvecklingen av skatteunderlaget är utvecklingen justerad för regeländringar.

Källor: Skatteverket och egna beräkningar.

Den totala inkomstökningen av skatter och statsbidrag beräknas uppgå till 2,7 procent 2012 (se diagram 2.9). År 2012 minskar statsbidragen med 2,7 miljarder kronor, beroende på att de tillfälliga generella statsbidragen upphör. Samtidigt ökar de specialdestinerade statsbidragen något.

Diagram 2.9 Skatteintäkter och statsbidrag 2002–2016

Årlig procentuell förändring, löpande priser. Utfall t.o.m. 2011, prognos för 2012–2016.

Anm. Skatteintäkter och statsbidrag är justerade för regleringar som påverkar det kommunala skatteunderlaget. Skatteintäkterna redovisas exklusive ändrad medelutdebitering. Statsbidragen omfattar här både generella och riktade bidrag, men exkluderar kompensationen för mervärdesskatt. Den kraftiga ökningen av statsbidragen 2005 var i huvudsak en följd av ökade generella bidrag på ca 7 miljarder kronor och att sysselsättningsstöden ökade med 4 miljarder kronor jämfört med 2004. År 2010 beror ökningen framför allt på de tillfälliga konjunkturstöden.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Inkomsterna från skatter och statsbidrag beräknas tillsammans årligen öka med i genomsnitt 3,7 procent under 2013–2016. De specialdestinerade statsbidragen fortsätter att öka 2013 och 2014, bl.a. till följd av reformer som aviserats inom migrations- och utbildningsområdet. År 2015 minskar de totala statsbidragen i stället med ca 2,4 miljarder kronor, vilket till största delen förklaras av att beslut om vissa specialdestinerade statsbidrag endast har fattats för tiden fram

t.o.m. 2014. Mellan 2015 och 2016 är sedan statsbidragen i stort sett oförändrade.

Kommunal konsumtion och kostnader

Den kommunala konsumtionen, som ökade förhållandevis starkt i fasta priser under 2011, förväntas öka i en dämpad takt 2012 (se tabell 2.4). En förklaring till den lägre ökningstakten i konsumtionen 2012 är att inkomsterna ökar förhållandevis svagt. Därmed finns det begränsade förutsättningar att öka konsumtionsutgifterna i fasta priser, givet att lönerna ökar enligt prognosen och att balanskravet ska hållas. En stor del av det som produceras och konsumeras i kommuner påverkas av den demografiska utvecklingen. Den demografiskt betingade efterfrågan förväntas öka förhållandevis svagt i kommunerna under 2012. Detta beror delvis på att elevunderlaget i grund- och gymnasieskolan utvecklas förhållandevis svagt.

Tabell 2.4 Kommunal konsumtion och kostnader i fasta priser

Årlig procentuell förändring i fasta priser. Utfall för 2011, prognos för 2012–2016.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Konsumtion, fasta priser						
Kommuner	1,4	0,1	0,5	0,7	0,8	0,9
Landsting	2,8	0,7	1,0	0,4	0,3	0,4
Kommunsektorn	1,9	0,3	0,7	0,6	0,6	0,7
Kostnader, fasta priser						
Kommuner	1,9	0,1	0,3	0,6	0,5	0,5
Landsting	2,8	0,7	1,0	0,4	0,3	0,4
Kommunsektorn	2,2	0,3	0,6	0,5	0,4	0,5

Källor: Statistiska centralbyrån, och egna beräkningar.

Konsumtionen väntas öka i en något högre takt än kostnaderna under 2013–2016. Oavsett förändringen av inkomsterna ökar det kommunala åtagandet i takt med att befolkningen ökar i antal och att andelen äldre personer som är i behov av äldreomsorg blir fler. Utrymmet att öka kostnaderna i fasta priser är dock begränsat, vilket ställer krav på att produktiviteten i kommunsektorn ökar de närmaste åren.

Kommunalt finansierad sysselsättning

Överföringen av produktionen av varor tjänster från kommunala till privata utförare har ökat under senare år och är en viktig förklaring till att sysselsättningen i kommunsektorn inte ökar mer än den gjort de senaste åren.

Tabell 2.5 Kommunfinansierad sysselsättning

Tusental personer. Utfall för 2011, prognos för 2012–2016.

	Tusental personer 2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kommunsektorn ¹	1 054	7	-2	-4	-4	-6
varav kommuner	795	4	-3	-2	-3	-5
varav landsting	259	3	1	-1	-1	-2
Privat sektor ²	138	7	7	6	2	1
Totalt	1 192	14	5	2	-3	-5

¹ Kommunsektorn avser kommunala myndigheter enligt NR, där kommuner och landsting ingår.

² Antalet faktiskt arbetade timmar t.o.m. 2011 är baserat på uppgifter från Konjunkturinstitutet.

Källor: Statistiska centralbyrån, Konjunkturinstitutet och egna beräkningar.

År 2012 väntas den kommunalt finansierade sysselsättningen öka med ca 14 000 personer. Den kommunalt finansierade sysselsättningen bedöms totalt sett vara i stort sett oförändrad under 2013–2016. I privat sektor förväntas den kommunalt finansierade sysselsättningen fortsätta att öka medan sysselsättningen i kommunsektorn minskar något. De senaste åren har förändringen nedåt i sysselsättningen i kommunsektorn delvis förklarats av att kommun- och landstingsanställda i genomsnitt arbetat fler timmar än tidigare. Under prognosperioden bedöms inte den genomsnittliga arbetstiden förändras i någon större utsträckning.

2.5.4 Kommunernas och landstingens egna prognoser för 2012

Enligt en enkätundersökning gjord av SCB prognostiserar kommunerna och landstingen, utifrån första tertialet 2012, ett positivt resultat om 5,5 miljarder kronor. Till följd av att återbetalningen av premier från AFA Försäkring, totalt 11–12 miljarder kronor, inte var känd vid tidpunkten för undersökningen ingår inte denna i prognosen. Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) antas återbetalningen innebära en resultatförbättring om ca 8 miljarder kronor för kommunerna och ca 3 miljarder kronor för landstingen.

Det prognostiserade resultatet för sektorn är 2,2 miljarder kronor högre än vad som budgeterats, men 1,4 miljarder kronor lägre än utfallet för 2011. Om återbetalningen från AFA Försäkring medräknas skulle det prognostiserade resultatet i stället uppgå till 16,5 miljarder kronor eller 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

2.5.5 Ökade möjligheter för kommuner och landsting att utjämna intäkter över tid

Kommuner och landsting bör ges ett större handlingsutrymme att hantera konjunktursvängningar än det som nu gällande regelverk medger. Regeringen har därför i propositionen Kommunala resultatutjämningsreserver (prop. 2011/12:172) föreslagit att kommuner och landsting ges möjlighet att under vissa angivna förutsättningar reservera medel för att användas vid senare tillfälle. Förslagen baseras på betänkandet Spara i goda tider (SOU 2011:59). Medel från resultatutjämningsreserven ska få användas för att utjämna intäkterna över en konjunkturcykel.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. Det införs även en möjlighet att reservera överskott upparbetade under räkenskapsåren 2010–2012 (se även Förslag till statsbudget finansplan m.m. avsnitt 9.4).

2.5.6 Ett effektivare resursutnyttjande

Staten har ett övergripande ansvar för den samhällsekonomiska utvecklingen. Regeringen bedriver en ansvarsfull politik när det gäller stabila offentliga finanser. Därigenom skapas förutsättningar för att välfärdens kärnverksamheter i kommuner och landsting ska kunna värnas även i tider av ekonomisk oro i vår omvärld.

Som regeringen tidigare har framhållit ligger samtidigt ett ansvar på kommuner och landsting att utnyttja de resurser man förfogar över så effektivt som möjligt. Staten bidrar kontinuerligt via bl.a. SCB, RKR och RKA med att förbättra möjligheterna för kommuner och landsting att följa upp verksamheten för att bedriva en effektiv verksamhet.

2.5.7 Kommunalekonomisk utjämning

För att människor ska få tillgång till välfärdstjänster av hög kvalitet oberoende av var i landet de bor är en långtgående utjämning av kommunsektorns ekonomiska förutsättningar nödvändig. Samtidigt får ett sådant system inte motverka effektivisering av verksamheten och tillväxt. Utjämningsystemet har nyligen varit föremål för översyn av en parlamentarisk kommitté som den 27 april 2011 överlämnade betänkandet Likvärdiga förutsättningar – Översyn av den kommunala utjämningen (SOU 2011:39).

Även finansutskottet framhåller att ett fungerande utjämningsystem är av avgörande betydelse för att kommunerna och landstingen ska ges likvärdiga ekonomiska förutsättningar att bedriva sin verksamhet (bet. 2011/12:FiU28, rskr. 2011/12:285). I betänkandet uttalar utskottet att man erfar att utredningens förslag bereds av regeringen. Vidare anges att regeringen ska återkomma till riksdagen under hösten 2012 med en proposition i frågan. Förslagen i kommitténs betänkande bereds i Regeringskansliet. Mot bakgrund av att kommunernas och landstingens budgetarbete inför 2013 redan är långt framskridet torde det vara lämpligt att genomföra förändringarna den 1 januari 2014.

2.6 Budgetförslag

2.6.1 1:1 Kommunalekonomisk utjämning

Anslagets ändamål och utjämningsystemets syfte är att ge kommuner och landsting goda och likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Anslaget används även som ett instrument för ekonomiska regleringar mellan staten och kommunsektorn, bl.a. med anledning av den kommunala finansieringsprincipen.

I tabell 2.7 redovisas de förändringar som påverkar ramen för respektive anslagspost i förhållande till nivån 2012.

Tabell 2.6 Anslagsutveckling för 1:1 Kommunalekonomisk utjämning

Tusental kronor				
2011	Utfall	85 003 373	Anslags-sparande	-1
2012	Anslag	81 975 063	Utgifts-prognos	81 975 063
2013	Förslag	85 603 206		
2014	Beräknat	84 512 545		
2015	Beräknat	83 949 145		
2016	Beräknat	83 948 145		

Inom ramen för anslaget redovisas de bidrag och avgifter som omfattas av lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning (se tabell 2.8). Anslaget är uppdelat i två anslagsposter som omfattar bidrag till och avgifter från kommuner respektive landsting. De avgifter som betalas av kommuner och landsting till staten redovisas som inkomster under anslaget, som därmed är nettoberäknat.

Regleringar enligt finansieringsprincipen

Den nya skollagen

Som tidigare aviserats ska kommunerna kompenseras för de ekonomiska konsekvenser som den nya skollagen medför (prop. 2009/10:165, bet. 2009/10:UbU21, rskr. 2009/10:370). Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) att anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* skulle ökas med 35 miljoner kronor 2012 och beräknade att anslaget skulle ökas med 32 miljoner kronor per år fr.o.m. 2013. I förhållande till 2012 års nivå föreslås därför att anslaget minskas med 3 miljoner kronor fr.o.m. 2013.

Utökad undervisningstid i matematik

Regeringen har remitterat ett förslag som innebär att undervisningstiden i matematik fr.o.m. höstterminen 2013 utökas i grundskolan och motsvarande skolformer med 120 timmar. Kostnaderna för kommunsektorn har, vid ett införande under hösten 2013, beräknats uppgå till 250 miljoner kronor 2013 och 500 miljoner kronor per år fr.o.m. 2014, varför anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* föreslås ökas med dessa belopp.

Införande av betyg från årskurs 6

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2011 att betyg skulle införas från årskurs 6 i grundskolan och grundsärskolan. Förslaget har bedömts innebära merkostnader för kommunsektorn om 59 miljoner kronor 2012 (halvårs-effekt) och med 118 miljoner kronor per år fr.o.m. 2013 (prop. 2009/10:219, bet. 2010/11:UbU3, rskr. 2010/11:137). Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* föreslås därför, jämfört med 2012 års nivå, ökas med 59 miljoner kronor fr.o.m. 2013.

Lärarlegitimation

Den 1 juli 2011 infördes ett legitimationssystem för lärare och förskollärare. I propositionen Legitimation för lärare och förskollärare (prop. 2010/11:20) föreslogs att nyutexaminerade lärare och förskollärare ska genomgå en ettårig introduktionsperiod. Riksdagens beslut bedömdes innebära merkostnader för kommunerna, varför regeringen i budgetpropositionen för 2012 föreslog att anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* skulle ökas med 128 miljoner kronor 2012 och beräknade att anslaget skulle ökas med 256 miljoner kronor fr.o.m. 2013. Samtidigt föreslogs att anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning skulle minskas med motsvarande belopp. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* föreslås därför, jämfört med 2012 års nivå, ökas med 128 miljoner kronor fr.o.m. 2013.

Stärkta förutsättningar för elever med vissa funktionsnedsättningar

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2012 att återkomma till riksdagen med en proposition som bl.a. innehåller förslag om att en elev i grundskolan eller grundsärskolan under vissa förutsättningar ska ha rätt att delvis få sin utbildning inom specialskolan och ges en utökad rätt till undervisning i teckenspråk. Dessa förslag har bedömts innebära ökade kostnader för kommunerna och regeringen föreslog därför i ovan nämnda proposition att kommunerna skulle kompenseras för detta genom en höjning av anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* med 4 miljoner kronor 2012. Vidare beräknade regeringen en höjning av anslaget med 7 miljoner kronor per år fr.o.m. 2013, samtidigt som anslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning föreslogs och beräknades

minskas med motsvarande belopp. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* föreslås därför, jämfört med 2012 års nivå, ökas med 3 miljoner kronor fr.o.m. 2013.

Nationella prov

Regeringen fattade i maj 2011 beslut om att nationella prov ska införas i fler ämnen i årskurserna 6 och 9. Regeringen bedömde i budgetpropositionen för 2011 att kommunsektorn skulle kompenseras för merkostnader med anledning av de ytterligare proven och föreslog och beräknade att anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* skulle ökas med 40 miljoner kronor per år fr.o.m. 2011. Som en följd av att de nationella proven kommer att införas först 2013 föreslog regeringen i budgetpropositionen för 2012 att anslaget engångsvis skulle minskas med 80 miljoner kronor 2012. Regeringen anser att kommunsektorn fr.o.m. 2013 ska ersättas i enlighet med vad som tidigare aviserats, dvs. med 40 miljoner kronor per år. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* föreslås därför, i förhållande till 2012 års nivå, ökas med 80 miljoner kronor fr.o.m. 2013.

Den nya gymnasiesärskolan

Riksdagens beslut med anledning av förslagen i propositionen En gymnasiesärskola med hög kvalitet (prop. 2011/12:50, bet. 2011/12:UbU9, rskr. 2011/12:141) innebär enligt regeringens bedömning ökade utgifter för kommunsektorn för bl.a. inackorderingsstöd, skolskjuts, elevassistans och administration. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* ökas därmed med 9,4 miljoner kronor 2013. För 2014 ökas anslaget med ytterligare 4,1 miljoner kronor och för 2015 med ytterligare 4,4 miljoner kronor. År 2015 minskas anslaget med 1 miljon kronor.

Sekretess i skolväsendet

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med en proposition som bl.a. innebär ett starkare sekretesskydd för elever i grundskola, gymnasieskola och i fritidshem. Regeringen bedömer att förslaget medför att skolhuvudmännen kommer att få ytterligare uppgifter när det gäller sekretessbeläggning av uppgifter som rör elever i grundsärskola och gymnasiesärskola och beräknar därför att anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* ökas med 0,4 miljoner kronor fr.o.m. 2014. Finansiering beräknas ske genom att anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.* under utgiftsområde

16 Utbildning och universitetsforskning minskas med motsvarande belopp.

Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan

Regeringen beräknade i propositionen Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan (prop. 2008/09:199) en effektiviseringsvinst på 675 miljoner kronor 2012, 895 miljoner kronor 2013, 1 360 miljoner kronor 2014 samt 1 930 miljoner kronor fr.o.m. 2015.

Regeringen bedömer att den gymnasiereform som trädde i kraft 2011 på sikt förbättrar förutsättningarna när det gäller elevers genomströmning samt skolornas planering, schemaläggning och möjligheter att kunna fylla undervisningsgrupperna. I samband med budgetpropositionen för 2012 gjordes därför en reglering av anslaget till kommunerna i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Samtidigt som gymnasiereformen trädde i kraft inföll dock en försvagad konjunktur och elevkullarna minskade. På grund av detta, och då huvudmännen inledningsvis måste upprätthålla två parallella gymnasiesystem för elever i olika årskurser, bedömer regeringen att 895 miljoner kronor bör tillskjutas för de första två åren. Resurserna föreslås tillskjutas i och med förslagen i denna proposition. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) välkomnar detta. Mer tydliga effektiviseringsmöjligheter uppkommer först 2014 då reformen får fullt genomslag. Regeringen och SKL delar denna bedömning och kommer att utvärdera utvecklingen framöver.

Genom förslaget kompenseras kommunerna för den sänkning av anslaget som genomfördes 2012 samtidigt som anslaget för 2013 inte sänks ytterligare med anledning av den tidigare bestämda effektiviseringsvinsten. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* ökas således med 895 miljoner kronor 2013 jämfört med den anslagsnivå som beräknades för samma år i budgetpropositionen för 2012. Jämfört med anslagsnivån för 2012 innebär detta en ökning med 675 miljoner kronor.

Nationella prov i kommunal vuxenutbildning

I denna proposition föreslås att lärare i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska använda de nationella kursprov som Statens skolverk tillhandahåller i kurser i svenska, engelska och matematik. Regeringen beräknar att kommunernas kostnader för lärares tid för att rätta elevlösningar på obligatoriskt genomförda

nationella kursprov uppgår till 30 miljoner kronor per år. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* föreslås därför ökas med 15 miljoner kronor 2013 avseende höstterminen samma år och ytterligare 15 miljoner kronor fr.o.m 2014.

Utökad målgrupp för samhällsorientering för nyanlända utanför flyktingmottagandet

Regeringen avser att i december 2012 lämna en proposition till riksdagen med förslag i departementspromemorian Utökad målgrupp för samhällsorientering (Ds 2012:24). Utökningen beräknas medföra en kostnad på 40 miljoner kronor för kommunerna. Medel för detta överförs från anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet till anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning*.

Stärkt stöd och skydd för barn och unga

Den 14 juni 2012 fattade regeringen beslut om en lagrådsremiss om stärkt stöd och skydd för barn och unga. Förslagen i lagrådsremissen innebär ett förtydligt ansvar för kommunerna. Regeringen föreslår till följd av det att anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* ökas med 65 miljoner kronor och att anslaget 4:7 *Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.* under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg minskas med motsvarande belopp.

Tredje steget i tandvårdsreformen

Regeringen överlämnade den 29 september 2011 propositionen Tandvård för personer med vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar (prop. 2011/12:7) till riksdagen med förslag om att det i tandvårdslagen (1985:125) införs en skyldighet för landstingen att se till att tandvård kan erbjudas personer som har stora behov på grund av en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning. Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2013. Från och med 2013 tillförs anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* 205 miljoner kronor för de delar av stödet som ska utföras av landstingen. Samtidigt minskas anslaget 1:4 *Tandvårdsförmåner m.m.* under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg med motsvarande belopp.

Uppdatering av högkostnadstrappan

I 2012 års budgetproposition föreslogs att högkostnadsskyddet för bl.a. besök inom den öppna hälso- och sjukvården skulle höjas från

900 till 1 100 kronor och för läkemedel m.m. från 1 800 till 2 200 kronor. Beloppen inom högkostnadstrappan för läkemedel föreslogs att höjas proportionerligt ungefär lika mycket. Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2012.

En uppdatering av högkostnadstrappan för läkemedel beräknades ge ca 700 miljoner kronor i ökade avgiftsintäkter. Landstingens kostnader för läkemedelsförmånen finansieras via anslaget 1:5 *Bidrag för läkemedelsförmånerna* under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, som minskas med motsvarande belopp. För att de ökade avgiftsintäkterna för läkemedel skulle komma landstingen till del föreslogs en ökning av anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* med 350 miljoner kronor 2012 och med 700 miljoner kronor fr.o.m. 2013, varför anslaget ökas med 350 miljoner kronor i förhållande till 2012 års nivå.

Pneumokockvaccination

Den 1 januari 2009 utvidgades, efter beslut av Socialstyrelsen, det nationella vaccinationsprogrammet för barn till att även omfatta vaccination mot pneumokocker vid 3, 5 och 12 månaders ålder. Landstingen kompenenserades för ökade kostnader genom att anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* ökades med 150 miljoner kronor per år 2010–2012. Från och med 2013 minskas kompensationen till 120 miljoner kronor, varför anslaget minskas med 30 miljoner.

Övriga ekonomiska regleringar

Övriga ekonomiska regleringar syftar till att neutralisera effekterna av statliga beslut som inte omfattas av den kommunala finansieringsprincipen, men som t.ex. påverkar det kommunala skatteunderlaget och därmed skatteintäkterna för kommuner och landsting.

Skatteavtalet mellan Sverige och Danmark

I avtalet mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor regleras hur länderna ska kompensera varandra för minskade skatteintäkter till följd av att pendlare mellan länderna beskattas i arbetslandet och inte i bosättningslandet (prop. 2003/04:149, bet. 2003/04:SkU31, rskr. 2003/04:269). Nettot av de utjämningsbelopp som regleras i artikel 6 i avtalet bör fördelas på samtliga kommuner respektive landsting med ett enhetligt belopp per invånare. Detta eftersom den minskning av skatteintäkterna som följer av

pendlingen fördelas på hela kommun- respektive landstingskollektivet genom inkomstutjämningsen.

Utjämningsbeloppens storlek påverkas av antalet pendlare som omfattas av utjämningsordningen och deras löner. Förändringar i den dansk-svenska växelkursen påverkar också nettobeloppet. För inkomståret 2010 ökade nettobeloppet till följd av framförallt förändringar i antal pendlare och deras löner. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* ökas med anledning av detta för 2013 med 132 miljoner kronor, varav 86 miljoner kronor för kommunerna och 46 miljoner kronor för landstingen. Fördelningen mellan kommuner och landsting är gjord i förhållande till den genomsnittliga skattesatsen för kommuner respektive landsting.

Tillfällig justering av kompensationen för ändring i socialtjänstlagen avseende anhörigstöd

Med anledning av en ändring i socialtjänstlagen (2001:453) avseende anhörigstöd aviserades i budgetpropositionen för 2011 att anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* skulle ökas med närmare 300 miljoner kronor fr.o.m. 2011 samtidigt som anslaget 5:1 (fr.o.m. 2012 anslaget 4:5) *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg skulle minska med motsvarande belopp. Av medlen ska Socialstyrelsen tilldelas 2,2 miljoner kronor per år 2012–2014 för att årligen lämna en rapport till regeringen med anledning av den ändrade bestämmelsen i socialtjänstlagen. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* ökas därför fr.o.m. 2015 med 2,2 miljoner kronor per år och anslaget 4:5 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg minskas med motsvarande belopp.

Sänkt fastighetsavgift för hyreshusenheter

Regeringen föreslår i denna budgetproposition sänkt kommunal fastighetsavgift för hyreshusenheter med ikraftträdande den 1 januari 2013. Den kommunala sektorns intäkter från den kommunala fastighetsavgiften beräknas att påverkas negativt. För att neutralisera effekten av förslaget på kommunsektorns intäkter är en höjning av de generella statsbidragen till sektorn motiverad. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* föreslås därför ökas med 550 miljoner kronor fr.o.m. 2013.

Höjt grundavdrag för pensionärer

I denna budgetproposition föreslås att grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år höjs ytterligare fr.o.m. 2013. Den offentligfinansiella effekten av förslaget uppskattas till 1 150 miljoner kronor fr.o.m. 2013. Cirka 96 procent av denna effekt utgörs av minskade skatteintäkter för kommuner och landsting. För att neutralisera effekten avseende kommunsektorns intäkter föreslås anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* tillföras 1 100 miljoner kronor per år fr.o.m. 2013 varav 717 miljoner kronor för kommunerna och 383 miljoner kronor för landstingen (se vidare Förslag till statsbudget, finansplan m.m. avsnitt 6.2). Fördelningen mellan kommuner och landsting är gjord i förhållande till den genomsnittliga skattesatsen för kommuner respektive landsting.

Tabell 2.7 Tillskott, ekonomiska regleringar m.m. anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning

Miljoner kronor

	Kommuner budget 2013	Kommuner budget 2014	Kommuner budget 2015	Kommuner budget 2016	Landsting budget 2013	Landsting budget 2014	Landsting budget 2015	Landsting budget 2016
Anvisat för 2012	58 324	58 324	58 324	58 324	23 651	23 651	23 651	23 651
Regleringar enligt finansieringsprincipen								
Den nya skollagen (prop 2009/10:165)	-3	-3	-3	-3				
Utökad undervisningstid i matematik (dnr U2012/3839/S)	250	500	500	500				
Införande av betyg från årskurs 6 (prop 2009/10:219)	59	59	59	59				
Lärarygghetsgaranti (prop 2010/11:20)	128	128	128	128				
Stärkta förutsättningar för elever med vissa funktionsnedsättningar (SOU 2011:199)	3	3	3	3				
Nationella prov (BP 2011)	80	80	80	80				
Den nya gymnasiesärskolan (prop. 2011/12:50)	9	14	18	17				
Sekretess i skolväsendet (SOU 2011:58)		0	0	0				
Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan (prop. 2008/09:199)	675	-685	-1 255	-1 255				
Nationella prov KOMVUX	15	30	30	30				
Utökad målgrupp för nyanlända flyktingar (Ds 2012:24)	40	40	40	40				
Stärkt stöd och skydd för barn och unga (dnr S2012/4387/FST)	65	65	65	65				
Tredje steget i tandvårdsreformen					205	205	205	205
Uppdatering av högkostnads- trappan för läkemedel					350	350	350	350
Pneumokockvaccin					-30	-30	-30	-30
Övriga ekonomiska regleringar								
Utjämningsbelopp Sverige-Danmark	86	86	86	86	46	46	46	46
Överföring till U09, anhörigstöd (prop. 2008/09:82)			2	2				
Sänkt fastighetsavgift för hyres- husenheter	550	550	550	550				
Höjt grundavdrag för pensionärer	717	717	717	717	383	383	383	383
Summa	60 998	59 907	59 344	59 343	24 605	24 605	24 605	24 605

Tabell 2.8 Bidrag och avgifter inom anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning

Miljoner kronor

	Kommuner budget 2013	Kommuner budget 2014	Kommuner budget 2015	Kommuner budget 2016	Landsting budget 2013	Landsting budget 2014	Landsting budget 2015	Landsting budget 2016
Inkomstutjämningsbidrag	59 534	62 034	65 012	67 937	26 636	27 755	29 087	30 396
Inkomstutjämningsavgift	-4 484	-4 672	-4 897	-5 117	-410	-427	-448	-468
Kostnadsutjämningsbidrag	6 492	6 492	6 492	6 492	1 563	1 563	1 563	1 563
Kostnadsutjämningsavgift	-6 468	-6 498	-6 468	-6 468	-1 556	-1 556	-1 556	-1 556
Strukturbidrag	1 519	1 519	1 519	1 519	657	657	657	657
Delsumma	56 593	58 905	61 658	64 363	26 890	27 992	29 303	30 592
Regleringsbidrag	4 405	1 002	0	0	0	0	0	0
Regleringsavgift	0	0	-2 314	-5 021	-2 285	-3 386	-4 698	-5 987
Summa anslagspost	60 998	59 907	59 344	59 343	24 605	24 605	24 605	24 605

Specificering av anslaget

I tabell 2.8 redovisas per anslagspost (kommuner respektive landsting) en prognos för 2013–2016 för de bidrag och avgifter som redovisas under anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning*. För 2013 beslutar Skatteverket senast den 20 januari 2013 preliminärt om bidrag och avgifter för varje kommun och landsting. Senast den 15 april 2013 fastställs bidragen och avgifterna.

Beloppen i tabell 2.8 för bidrag och avgifter för inkomstutjämning, kostnadsutjämning, strukturbidrag samt införandebidrag styrs av de regler för beräkningarna som anges i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning och förordningen (2004:881) om kommunalekonomisk utjämning. Respektive anslagspost minskas med summan av bidragen och avgifterna. Mellanskillnaden utgör regleringsbidraget eller regleringsavgiften som fördelas mellan kommunerna respektive landstingen med ett enhetligt belopp per invånare.

Skatteväxlingar mellan kommuner och landsting inför 2013

Beloppen i tabellerna 2.7 och 2.8 kan komma ändras till följd av att man i vissa län har för avsikt att inför 2013 genomföra skatteväxlingar mellan kommunerna och landstinget i respektive län till följd av huvudmannaskapsförändringar.

I systemet för kommunalekonomisk utjämning justeras de s.k. länsvisa skattesatserna när skatteväxlingar görs. De länsvisa skattesatserna används för beräkning av inkomstutjämningsbidrag och inkomstutjämningsavgifter. Vidare

medför skatteväxlingar behov av överföringar av statsbidrag mellan kommunerna och landstingen. Det belopp som ska överföras har dock ännu inte kunnat beräknas. Regeringen avser att göra en sådan överföring i regleringsbrevet för 2013. Överföringen påverkar dock inte den totala anslagsnivån.

En motsvarande överföring gjordes i regleringsbrevet för 2012 då 484 miljoner kronor fördes från kommunerna till landstingen.

Kommande års regleringar som aviseras i budgetpropositionen för 2013

Utökad nedsättning av fastighetsavgiften vid nybyggnation

Som framgår av denna proposition, Förslag till statsbudget, finansplan m.m. avsnitt 6.10, avser regeringen föreslå att nedsättningen av kommunal fastighetsavgift vid nybyggnation utökas till 15 år. En utökad nedsättning vid nybyggnation bör regleras genom en ökning av anslaget med det belopp som motsvarar intäktsbortfallet i kommunal fastighetsavgift när en större andel fastigheter än tidigare är helt avgiftsbefriade. Förslaget innebär att intäkterna från fastighetsavgiften minskar 2018 eftersom det, enligt nuvarande regler, råder hel nedsättning av fastighetsavgiften för nybyggda fastigheter de första fem åren samt halv nedsättning av fastighetsavgiften de nästföljande fem åren. Först efter 15 år med utökad nedsättning uppgår intäktsbortfallet till ett stadigvarande belopp. Anslagen beräknas öka med 64 miljoner kronor för varje år andelen fastigheter med kommunal fastighetsavgift nedsatt till halva beloppet minskar (2018–2022), och där-

efter med 128 miljoner kronor för varje år då även andelen fastigheter utan nedsatt kommunal fastighetsavgift minskar (2023–2027). Nivåhöjningen av anslaget blir 2027 och framåt därmed 960 miljoner kronor.

Underlätta övergången från ekonomiskt bistånd till arbete

I denna proposition aviserar regeringen att den avser att föreslå förändringar i beräkningen av försörjningsstöd. För att stärka drivkrafterna för övergång till arbete eller utökning av arbetstid för personer med ekonomiskt bistånd kommer beräkningen av försörjningsstöd att ändras så att endast en del av arbetsinkomsten påverkar bedömningen av rätten till bistånd. Förändringen avses träda i kraft den 1 juli 2013. Kommunernas ökade utgifter för försörjningsstöd bedöms uppgå till 100 miljoner kronor 2013 och 200 miljoner kronor fr.o.m. 2014. Regeringen avser att återkomma till riksdagen om reformens närmare utformning och om kompensation till kommunerna.

År 2008 infördes en ny bestämmelse i socialtjänstlagen som innebar att det i beräkningen av försörjningsstödet ska bortses från barns och skolornas arbetsinkomster upp till ett halvt prisbasbelopp per kalenderår. Syftet med ändringen var att stärka anknytningen till arbetsmarknaden för ungdomar i hushåll som är beroende av försörjningsstöd. Regeringen aviserar nu en höjning av denna inkomstgräns till ett prisbasbelopp. Regeringen avser återkomma till riksdagen även i denna fråga (se vidare Förslag till statsbudget, finansplan m.m. avsnitt 1.5).

Tabell 2.9 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:1 Kommunalekonomisk utjämning

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	81 975 063	81 975 063	81 975 063	81 975 063
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	3 423 143	2 332 482	1 769 082	1 768 082
Överföring till/från andra anslag	205 000	205 000	205 000	205 000
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	85 603 206	84 512 545	83 949 145	83 948 145

Regeringen föreslår att 85 603 206 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* för 2013. För 2014, 2015 och 2016

beräknas anslaget till 84 512 545 000 kronor, 83 949 145 000 kronor respektive 83 948 145 000 kronor.

2.6.2 1:2 Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader

På anslaget redovisas bidrag enligt lagen (2008:342) om utjämning av kostnader för stöd och service till vissa funktionshindrade för kostnadsutjämning mellan kommuner för verksamhet om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS. Bidraget finansieras av utjämningsavgifter som kommuner betalar till staten. Denna avgift redovisas mot inkomsttitel på statsbudgetens inkomstsida.

Utgiftsprognosen för anslaget avseende 2012 är 3 157 miljoner kronor, vilket är drygt 63 miljoner kronor högre än anvisat belopp.

Tabell 2.10 Anslagsutveckling för 1:2 Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader

Tusental kronor				
2011	Utfall	3 014 600	Anslags-sparande	2 631
2012	Anslag	3 156 685 ¹	Utgifts-prognos	3 156 685
2013	Förslag	3 297 221		
2014	Beräknat	3 297 221		
2015	Beräknat	3 297 221		
2016	Beräknat	3 297 221		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Regeringens överväganden

Tabell 2.11 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:2 Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	3 093 472	3 093 472	3 093 472	3 093 472
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	203 749	203 749	203 749	203 749
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	3 297 221	3 297 221	3 297 221	3 297 221

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Omslutningen i kostnadsutjämningsen ökar vanligtvis från ett år till ett annat. Det definitiva utfallet för 2013 fastställs under våren 2013. Enligt en preliminär beräkning från SCB kommer omslutningen i utjämningsen för LSS-kostnader 2013 uppgå till 3 297 221 000 kronor, varför regeringen föreslår att detta belopp anvisas under anslaget 1:2 *Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader* för 2013. För 2014–2016 beräknas anslaget till 3 297 221 000 kronor för respektive år.

2.6.3 1:3 Bidrag till organisationer inom det kommunalekonomiska området

Anslaget används för bidrag till två organisationer inom det kommunalekonomiska området, Rådet för kommunal redovisning (RKR) och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA).

Tabell 2.12 Anslagsutveckling för 1:3 Bidrag till organisationer inom det kommunalekonomiska området

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2011	Utfall	4 050		0
2012	Anslag	6 550		6 550
2013	Förslag	5 350		
2014	Beräknat	5 350		
2015	Beräknat	5 350		
2016	Beräknat	5 350		

Rådet för kommunal redovisning

RKR är en ideell förening för normbildning i kommunala redovisningsfrågor med uppgift att främja god redovisningssed i enlighet med lagen (1997:614) om kommunal redovisning. Medlemmar i föreningen är staten och SKL. Medlemmarna har i avtal förbundit sig att årligen stödja föreningens verksamhet ekonomiskt med vardera högst 1 050 000 kronor per år.

RKR har i en skrivelse i mars 2012 till Regeringskansliet (Finansdepartementet) anhållit om statligt bidrag för 2013 års verksamhet (dnr Fi2012/2149).

Regeringen föreslår att RKR får ökade resurser för att vidmakthålla dagens ambitionsnivå för verksamheten. Det innebär bl.a. att i högre omfattning än tidigare medverka på olika nätverksträffar och konferenser, i ökad om-

fattning ta fram underlag samt skriva utkast till normering i form av rekommendations- och informationstext, ge ökad information och återkoppling via hemsidan samt visst ökat engagemang av styrelse och expertgrupp.

Bidraget till RKR föreslås ökas med 350 000 kronor och uppgår därmed till högst 1,4 miljoner kronor fr.o.m. 2013. Regeringen förutsätter att SKL ökar bidraget till föreningen med motsvarande belopp.

Rådet för främjande av kommunala analyser

RKA bildades 2005 och är en ideell förening. Medlemmar i föreningen är staten och SKL.

RKA ska tillhandahålla nyckeltal i en databas för jämförelser i kommunsektorn. Syftet med databasen är att stödja uppföljningen av måluppfyllelse och resursanvändning i kommuner och landsting. RKA ska vidare bl.a. utveckla befintliga nyckeltal och ta fram ytterligare nyckeltal med särskilt fokus på sådana tal som mäter kvalitet samt marknadsföra databasen för att öka dess användning samt ge bättre förutsättningar för uppföljning av verksamhet.

Från och med 2012 har en särskild satsning gjorts för att möjliggöra flerdimensionella analyser, dvs. analyser baserade på ekonomi, volymer och kvalitet. Satsningen innebär även en utveckling mot införande av statistik på enhetsnivå. Genom införandet av webbtjänster möjliggörs direktimport av utvalda data från databasen till system och hemsidor, vilket innebär en ny och ökad användning av databasens nyckeltal. Sammantaget innebär satsningen att databasen blir en primär publiceringsplattform för statistik avsedd för styrning och ledning.

Staten och SKL har i avtal förbundit sig att årligen stödja föreningens verksamhet ekonomiskt med högst 3 950 000 kronor vardera. Från och med 2011 stödjer SKL, enligt tilläggsavtal, föreningen med ytterligare 400 000 kronor årligen.

RKA har i en skrivelse (dnr Fi2012/2707) i juni 2012 till Regeringskansliet (Finansdepartementet) anhållit om bidrag för 2013 med 3 950 000 kronor.

Regeringens överväganden**Tabell 2.13 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:3 Bidrag till organisationer inom det kommunal-ekonomiska området**

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	6 550	6 550	6 550	6 550
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	5 350	5 350	5 350	5 350

Anslaget minskas med 1 200 000 kronor 2013 till följd av att investeringsbidraget till RKA till största del var ett engångsbelopp 2012. Samtidigt höjs bidraget till RKR. Regeringen föreslår att 5 350 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Bidrag till organisationer inom det kommunal-ekonomiska området* för 2013. För 2014–2016 beräknas anslaget för respektive år uppgå till 5 350 000 kronor.